СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Величка Иванова Милина,

научни специалности - „Политология“ и „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)”

Относно: дисертационен труд за присъждане на научната степен „доктор на науките” в професионално направление 3.7 Администрация и управление, по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство” във факултет „Международна икономика и администрация“ на ВСУ „Черноризец Храбър”

Автор на дисертационния труд: д-р Павел Мачияшчик

Тема на дисертационния труд:
УПРАВЛЕНИЕ НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ В ПОЛША И ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за защита на дисертационния труд, определено със Заповед № 1526 от 19.10.2018г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Дисертационният труд на д-р Павел Мачияшчик предлага анализ, оценка и възможни решения на проблема за необходимостта и параметрите на промяната на управлението на висшето образование в контекста на новата икономика, която създава принципно различни изисквания и условия за адекватно присъствие на пазара на труда. В докторската работа, проблемът не е разгледан абстрактно –теоретически, а е специфициран за Полша, което предпоставя високата практико-приложната насоченост на изследователските

търсения и резултати.

В контекста на настъпващата Четвърта промишлена революция и все по-разширеното прилагане на изкуствения интелект, висшето образование вече е изправено пред реалните проблеми и сериозното предизвикателство да подготвя кадри за технологично неопределен пазар след 4-5 години и концептуално новите модели на комплексното взаимодействие на системата Човек – Машина – Информационна система. Днес срокът на жизнения цикъл на технологиите става съпоставим със срока на обучение и все по реална е заплахата да изчезват професии, по които е започнала подготовката.

Всичко това налага да се формулира нова образователна парадигма, да се предефинират типа и характеристиките на знанието, което трябва да дават университетите, като преди това, обаче, е необходимо да се определи какви изисквания ще бъдат предявявани към квалификацията на човека в новата технологична система и как тази квалификация може да бъде придобита.

Оценявам сериозната научната амбиция на д-р Павел Мачияшчик не само да дефинира и осмисли тези ключови предизвикателства пред управлението на висшето образование в кардиналното новата среда на неговото функциониране, но и да предложи конкретни ефективни решения за системата на подготовка на кадри с висша квалификация в Полша. В този смисъл, темата на дисертационния труд е не само особено актуална, но и с потенциално висока както теоретична, така и практическа стойност и значимост, които авторът убедително е аргументирал.

2. Оценка на научните резултати

Представеният дисертационен труд е завършено, самостоятелно проведено научно изследване, което има сложен интердисциплинарен характер. В съвременния контекст, темата е нова и комплексна, затова задължителна предпоставка за разработването й са високата теоретична подготовка, способности за анализ в условия на неопределеност и опит в извършването на научни изследвания – качества, които д-р Павел

Мачияшчик убедително е демонстрирал в работата.

Библиографският списък включва 173 заглавия Те са реално използвани и цитирани в дисертацията, което дава възможност да се отличи авторовия принос в изследването. Текстът е обогатен и сполучливо онагледен с 32 таблици, 5 графики и многобройни приложения, което способства за по-лесното му възприемане и разбиране същността на авторовата концепция.

Изложението е структурирано в пет основни части и в рамките на поставените ограничения представя пълноценно развитие на темата. Издигнатите тези и направените изводи се базират на проведени от автора изследвания сред студенти и випускници на университетите, както и сред работодатели, представящи различни области на икономиката.

Работата е добре концептуализирана. Обектът на изследването и предметът на цялостния анализ в дисертационния труд са коректно дефинирани и са пряко и непосредствено свързани с целта на научното търсене – „изследване на отношенията в управлението на системата на висшето образование на Полша и тяхната взаимовръзка с пазара на труда“. Тази научна цел убедително е постигната чрез последователното и в пълен обем решаване на конкретизиращите я основни изследователски задачи (дефинирани от автора като пет изследователски въпроса), които имат характера на самостоятелни научни проблеми.

Постигнатите в работата резултати потвърждават изследователската хипотеза, че „теоретичните и практическите основи на държавната политика в сферата на образованието са тясно свързани с функционирането на пазара на труда в Полша“. Положително оценявам, нейното операционално детайлизиране на две подхипотези, в който са формулирани (изследвани) съответно 12 и 7 фактора/въпроси, структуриращи позитивните и негативните страни на това взаимодействие.

В цялата работа, усилията и постигнатите резултати са концентрирани

върху аргументирането на необходимостта и формулирането на нов модел на управление на висшето образование в Полша, в чиято основа е политика, ориентирана към бъдещето.

3. Оценка на приносите в дисертационния труд

Постигнатите в дисертационното изследване от д-р Павел Мачияшчик резултати, демонстрираните висока експертиза, способност за научен анализ и концептуализиране съответстват на изискванията за претендираната научна степен.

Приемам самооценката на автора на дисертационния труд, който определя като „научна новост“ по предмета на изследването 11 основни резултата от своята работа. Като най - съществени от тях определям:

- Дефинирането на ролята на висшето образование за създаване на нова дидактическа реалност, която изцяло да подготвя младите хора за бързо променящата се среда на трудовия пазар.
- Доказването на необходимостта от изграждане на пазарно партньорство с бизнеса с цел повишаване на ефективността на промените във висшето образование, като на икономическите субекти се определя ролята на деен актьор, който влияе върху промяната на процеса на обучение на студентите.
- Обосноваването на нарастващата и определяща роля на държавата за реализиране на необходимите промени в системата на висшето образование.
- Аргументирането на тезата, че промените във функционирането на висшето образование ще окажат положително въздействие върху пазара на труда.

Като значим практико-приложен принос, специално отбелязвам изложението на пета глава на доктората, където са структурирани, дефинирани и аргументирани осем предложения за промени в системата за висше образование и наука в Полша, в контекста на новата икономическа

среда.

Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание.

Д-р Павел Мачияшчик посочва 17 научни публикации по темата на доктората, които безспорно гарантират публичност на постигнатото и са потвърждение, че получените в изследването резултати са негово лично постижение.

4. Критични бележки и препоръки

Изследване от такъв характер, върху сложен и актуален проблем, какъвто е параметрите на промените във висшето образование в съвременната принципно нова икономическа среда, безспорно поставя въпроси към предложените от автора модели, които обаче, във всички случаи ще отразяват други субективни позиции и затова само биха могли научно да спорят със защитените в докторската работа тези.

5. Заключение

Давам положителна оценка на дисертационния труд “Управление на висшето образование в Полша и потребностите на пазара на труда”. В него са спазени всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Наредбата за Академичния състав на ВСУ за придобиване на научната степен “доктор на науките”. Основавайки се на общата ми оценка за достойнствата на дисертациония труд, приносите в него и тяхната значимост за обогатяване на съществуващите знания и приложимостта им в практиката, предлагам на научното жури да присъди на д-р Павел Мачияшчик научната степен “доктор на науките” в професионално направление 3.7 Администрация и управление.

ноември 2018

Член на журито:

проф. д-р Величка Милина